

Finansdepartementet
fi.ba.eu.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk

Er beteckning: Fi2025/01913

Sammanfattning

Genomföranderamverket som presenteras avser att fastställa en utgiftsspårings- och prestationsram för EU budgeten inför kommande programperiod.

Nuvarande modell med en stor mängd programspecifika bestämmelser leder till en komplex och tung administrativ börda för medlemsstater, genomförandepartner och bidragsmottagare. Komplexiteten gör det även svårt att få en god översikt över vad som presteras med avsatt budget. Länsstyrelsen ser därför positivt på förslagen som läggs för att öka enhetligheten, minska komplexiteten och förenkla möjligheterna för så väl genomförande som uppföljning.

Länsstyrelsen ser vidare positivt på harmonisering av bestämmelser för EU:s budget till mera övergripande principer genom tillämpning av kodifierade metoder för att kunna spåra hur EU budgeten når tvärgående parametrar som exempelvis jämställdhet, sociala mål och tillämpning av DNSH-principen (do no significant harm principle).

Länsstyrelsen ser fördelar med den samlande webbportal som föreslås där det skall gå att följa hur avsatta EU-medel bidrar till uppsatta målsättningar och där information om projektmedel och ansökningstillfällen finns samlat och lätt tillgängligt.

Länsstyrelsen ser sålunda positivt på de insatser som föreslås för att förenkla genomförandet av kommande programperiod. Hur förändringarna implementeras blir dock viktigt. Om felaktigt genomförda kan förenklingarna leda till förlust av önskad mångfald och variation. Det behöver finnas utrymme för insatser som är viktiga i enskilda medlemsstater och finnas dörrar för insatser som vi kanske ännu inte förstår behovet av. EU:s budget behöver styras mot de syften och effekter som medlemsstaterna önskar att se. Ett förenklat uppföljningssystem får inte leda till ett förenklat genomförande när det gäller insatsernas bredd och variation.

Kapitel 1 Allmänna bestämmelser

Genom förordningen fastställs en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten. Den innehåller även regler för övervakning och rapportering om resultaten av EU:s program och verksamheter, regler för inrättande av en EU-finansieringsportal, regler för utvärdering av program och verksamheter samt andra övergripande bestämmelser.

Den nya prestationsramen kommer att baseras på ett enda system för att spåra utgifter och övervaka budgetens prestation. Ett system för alla ingående program som består av en harmoniserad förteckning över olika interventionsområden som får stöd från budgeten. Till dessa interventionsområden kopplas standardiserade indikatorer, output- och resultatindikatorer.

Det anges att det i dagsläget finns över 5 000 heterogena och icke-aggregerbara indikatorer som används för att övervaka EU-budgetens prestation då olika program idag omfattas av olika system. Förenklingen blir omfattande med förändringen som föreslås, med färre (ca 700) indikatorer som dessutom är aggregerbara. En förenkling som Länsstyrelsen står bakom.

Den ökade flexibilitet som förordningsförslagen ger, riskerar att begränsas av detaljerade och relativt smala interventionsområden och indikatorer. Detta medför en risk att inte alla potentiella, värdefulla resultat kan fångas.

Förslaget att prestationsrapporteringen skall vara harmoniserad i en enda förvaltnings- och prestationsrapport i stället för rapportering genom flera programspecifika rapporter menar Länsstyrelsen är att föredra.

Information om vad som presteras med den avsatta EU-budgeten kommer att vara tillgänglig för allmänheten via en gemensam webbportal med en resultattavla som visar vad EU-budgeten uppnår. Länsstyrelsen ser positivt på en samlande webb. Detta kommer att öka tillgängligheten till informationen. Det finns dock en risk att man bygger strukturer som kräver en omfattande administration. Det blir viktigt med en effektiv hantering av den information som skall presenteras av respektive medlemsstat på den gemensamma webbportalen.

Kapitel 3 Budgetutgiftsspårings- och prestationsram, övervakningsrapportering, utvärdering och transparens

I förordningen fastställs en budgetsutgiftsspårings- och prestationsram som bygger på en samlad förteckning över interventionsområden, EU-koefficienter som tilldelas interventionsområden för att fastställa deras bidrag till politikområden, och prestationsindikatorer för varje interventionsområde. Länsstyrelsen har gått igenom de indikatorer som föreslås i bilaga 1 och menar att de är av relevans. Vi är dock fortfarande i ett allt för tidigt skede för en djupare analys, då de olika interventionsformerna fortsatt är under diskussion.

Länsstyrelsen ser en risk att striktare återtaganderegler som stipulerar att avsatta budgetmedel för ett specifikt år skall vara utbetalda i oktober under påföljande år, i kombination med det resultatbaserade ramverket, riskerar att få annan än önskad effekt, dvs att osäkerheten i systemet riskerar att styra mot sättande av säkra mål snarare än av de som är mest relevanta.

Kapitel 4 Genomförande

I kapitel 4 fastställs regler om övergripande principer och prestationsövervakning när det gäller planer som utarbetas av medlemsstater eller tredjeländer. I artikel 14 fastställs regler enligt vilka varje medlemsstat ska ha ett övervaknings- och rapporteringssystem för att övervaka prestation och automatiskt överföra information om utgiftsspårings- och prestationsramen, bland annat genom att tilldela relevanta interventionsområden och prestationsindikatorer till varje åtgärd i planen i fråga.

Länsstyrelsen vill lyfta vikten av att den prestationsövervakning och rapportering som skall genomföras hanteras på ett sätt som inte ökar den administrativa belastningen för genomförandepartners och stödmottagare. Det vore också värdefullt om medlemsstaterna samverkade inför uppbyggnaden av ländernas rapporterings- och övervakningssystem för bästa kostnadseffektivitet.

Kapitel 5 Kommunikation, skydd av personuppgifter och slutbestämmelser

I artikel 18 fastställs gemensamma regler för information, kommunikation och synliggörande av EU-stöd. EU:s emblem ska användas. Länsstyrelsen anser att det är positivt att användandet av plaketter och affischer förtydligats jämfört med tidigare förordningar. Oklart är vad som konkret menas med punkt 4 där program förväntas bidra till kommunikation av unionens politiska prioriteringar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson

med enhetschef Kajsa Berggren som föredragande. I ärendets beredning har även programchef för Interreg NPA Annika Blomster deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå, eller ring vår växel 010-225 40 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasterbotten.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/personuppgifter